

Jesper Stanges prædiken Mariæ bebudelsesdag

Taler

Jesper Stange
Sognepræst

Sted

Agersø Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 1, vers 46-55

Salmer

Alt, hvad som fuglevinger fik
Abraham sad i Mamre-lund (fra Højskolesangbogen 19. udg. nr. 560)
Nu kom der bud fra englekor
Lovet være du, Jesus Krist!
Det hellige kors, vor Herre selv bar

Det hørte afhænger af ørene

*Gud, lad os leve af dit ord,
som dagligt brød på denne jord.*

Det sete afhænger af øjnene, det hørte af ørene.

Der er sikkert nogle, som ikke har haft spor vanskeligt ved at skjule deres begejstring over Marias graviditet.

Selv brød Maria ud i sang.

Sådan reagerer vi forskelligt. Det kommer helt an på, hvad vi hører.

Fortæller jeg nu min datter på femten og hendes veninde om en ganske ung pige, som er blevet gravid, så bliver det med eet en historie om, at man skal passe på, når man går i byen fredag aften.

Fortæller jeg om femten år min til den tid trediveårige datter og hendes veninde

om en pige, som er blevet gravid, er det tydeligt at høre, at nu vil jeg gerne snart være bedstefar.

Det hørte afhænger af ørene.

Det kan være den samme historie, men den kommer til at betyde to vidt forskellige ting.

Og det spørgsmål er helt umuligt, hvad historien betyder i virkeligheden.

For det må være den, der hører historien, som afgør, hvad den betyder. Og det er selvfølgelig derfor også den, der hører historien, som har ret.

Det nytter intet, at fortælleren insisterer på, at den skulle betyde noget andet i virkeligheden.

Fortællingen skaber virkelighed.

Min datter og hendes veninde kan sige, at nu gider de ikke høre mere på min bekymring. Hverken nu eller om femten år. Og så nytter det ikke noget, hvis jeg ville hævde, at jeg bare fortalte om en pige, som var blevet gravid.

Det hørte afhænger af ørene, og der er ikke nogen sandere eller virkeligere historie bagved, som kan gøre krav på en højere sandhed end den, fortællingen øjeblikkeligt fremkalder.

Nu skal vi så høre en historie om en ung pige, som blev gravid, Maria.

Maria bebudelse. Om engelen Gabriel, som blev sendt fra Gud til jomfru Maria, hende som var trolovet med Josef.

Og om Maria, som selvfølgelig blev forfærdet over sådan at møde en engel og til sin højlydte overraskelse fik at vide, at hun skulle undfange og føde en søn, som skulle blive konge over Jakobs hus til evig tid. Og det ved Gud Helligånd.

Mere er der ikke. Det er historien. Resten er reaktion.

Først Marias og siden evangelisternes, så vores forfædres og til sidst vores.

Maria løb op i bjerglandet til det eneste menneske i hele verden, hun vidste, hun ville kunne dele den slags med, Elisabeth, som var blevet gravid på en næsten ligeså ejendommelig måde.

Her var det så, hun bristede i ... sang, Maria. Som vi hørte det: Min sjæl højlover Herren... han har set i nåde til sin ringe tjenerinde.

Maria tager det som endnu et udtryk for Guds forbløffende vælde: ligesom han har splittet de hovmodige i hjertet og styrtet mægtige fra tronen for at ophøje ringe, har mættet sultende og sendt rige tomhændet bort, således har han nu set til sin tjenerinde i nåde. Gud har taget sig af Israel og været trofast imod den barmhjertighed, han har svoret at ville vise Abrahams slægt, – det er hendes graviditet endnu et udtryk for.

Sådan hører hun englens frapperende budskab.

Og Lukas hørte det samme. Med symmetrisk nøjagtighed placerede han fortællingen i samme afstand fra evangeliets indledning, som afstanden er fra evangeliets slutning til beretningen om Kristus, som med Guds kræfter påskemorgen fødtes ud af jordens skød. Lukas placerer undfangelse og opstandelse dér, hvor menneskers og Guds historie skulle slutte efter alle gældende regler.

Og Struensee flyttede i 1770 med sin tyske ordenssans Maria bebudelse fra den 25. marts til den sidste søndag inden påske. Og han fik dermed understreget en sammenhæng, som var langt dybere, end han sikkert nogensinde selv havde drømt om.

Ligesom Lukas fik han på sin måde gjort påsken til bebudelsens forståelsesramme.

Siden har vi hørt om Maria bebudelse med påske-ører.

En fortælling om en ganske ung pige, som blev gravid, betyder som påskeindledning, at langfredagens sorteste mørke er som et moderliv.

Maria bebudelse er ikke bare sådan en dag, vi tager ud af kalenderen for at

konstatere, at nu er der en graviditets tid til jul, og Maria bebudelse er ikke bare sådan en dag, hvor vi får amnesti for alle vores ubegavede spørgsmål om, wie es eigentlich gewesen war, – og om det er rigtigt, at jomfruer kan føde.

Maria bebudelse er påskeforberedelse.

Det er svært nok at høre, hvad der er på færde påskedag. At Kristus stod op af graven. Og det er ikke sikkert, man kan forberede sig på den slags.

Og dog. Med Lukas' og Struensees hjælp kan vi måske alligevel løfte en flig. Den tilsyneladende tilfældighed med Maria bebudelse idag [sic] begynder at avle mening.

Den grav, som tog imod Kristus, skulle vise sig at være som en kvinde. Som den allerførste kvinde: som Eva, en mor til alt levende.

Sådan kan vi ledes på påskesporet.

Ellers kunne påske blive blot endnu en fortælling om fejhed og angst, om al mulig menneskelig fornedrelse og dårlighed, om lidelse og død og til sidst om en opstandelse, som ligger så langt fra alt, at vi slet ikke forstår, hvad vi hører.

Nu forbereder Maria bebudelse os i alle ordets betydninger på en glædelig begivenhed.

Der var engang en pige, en ung pige, som blev gravid på en ejendommelig måde: nu skal du bare høre...

Det er dig, der bestemmer, hvad den handler om, fortællingen. Det er sandt, dét du hører. Du kommer aldrig bag historien.

For bag påskefortællingen om Kristus, som fødtes ud af graven, ligger en fortælling om hans mor, Maria, som fødte ved Helligånden.

Bag den en fortælling om Elisabeth og en om Sara, som fødte i deres høje alderdom. Og bag disse fortællinger den om Eva, som blev mor til alt levende.

Der er den mulighed, at du som Maria vælger at gøre disse fortællinger til dine.

De er så din fortælling om din Gud, som med sine skabende kræfter er dér, hvor dine muligheder er udtømt.

Du kan grine som Sara bag teltdøren eller synge som Maria.

Du kan også holde påske på dem, som du plejer.

Maria bebudelse. Den behøver ikke vække anden opstandelse end påskens.

Amen.

Kilde

"Prædikener fra i går til i morgen – en postil over 2. tekstrække". Redigeret af Sabine Bech-Hansen, Peter Hedegaard og Henrik Wigh-Poulsen. Forlaget ANIS. 1995. Side 115-118.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Mariæ bebudelsesdag, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-stanges-praediken-mariae-bebudelsesdag>